

EuroCivic Lab

Ενίσχυση της ευρωπαϊκής
ταυτότητας και ιδιότητας του
πολίτη μέσω των ΣΒΑ, του
κοινωνικού ακτιβισμού και της
μεθοδολογίας **Living Labs** στη
σχολική εκπαίδευση

**Co-funded by
the European Union**

Το έργο EuroCivic Lab (2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467)
συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις και οι
γνώμες που διατυπώνονται είναι ωστόσο αποκλειστικά του/των
συγγραφέα/ων και δεν αντικατοπτρίζουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της
Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού
Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε
ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για αυτές.

EuroCivic Lab

Ενίσχυση της ευρωπαϊκής
ταυτότητας και ιδιότητας του
πολίτη μέσω των ΣΒΑ, του
κοινωνικού ακτιβισμού και της
μεθοδολογίας Living Labs στη
σχολική εκπαίδευση

Εταίροι του έργου

**Eszterházy Károly Catholic
University (Ουγγαρία)**

**universität
wien**

**University of Vienna
(Αυστρία)**

**Siauliu "Saules" pradine
mokykla (Λιθουανία)**

**Social Nebula
(Ελλάδα)**

**SALESIANOS
DO PORTO**

**Salesianos do Porto -
Colégio (Πορτογαλία)**

**Torbalı Atatürk Anadolu
Lisesi (Τουρκία)**

Co-funded by
the European Union

EuroCivic Lab

Ενίσχυση της ευρωπαϊκής
ταυτότητας και ιδιότητας του
πολίτη μέσω των ΣΒΑ, του
κοινωνικού ακτιβισμού και της
μεθοδολογίας **Living Labs** στη
σχολική εκπαίδευση

Ενότητα 6

Ευρωπαϊκή ταυτότητα και
μεθοδολογία **Living Lab**

Co-funded by
the European Union

Καλώς ήρθατε στο εργαστήριο της πραγματικής ζωής!

Σε αυτή την ενότητα θα μάθετε ένα διαφορετικό είδος «μεθόδου»:
τα Living Labs.

Ένα Living Lab είναι ένα «εργαστήριο» που το λέτε σχολείο σας.

Σαν εργαστήριο φυσικής — αλλά αντί για δοκιμαστικούς σωλήνες,
κάνετε πειράματα για να βελτιώσετε την καθημερινή σχολική ζωή.

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

Τι θα αποκομίσετε από αυτή την ενότητα

- Θα μάθετε τα βήματα ενός Living Lab: ανακάλυψη • πρωτότυπο • πιλοτική εφαρμογή • αναστοχασμός • επανάληψη.
- Θα καταλάβετε πώς τα Living Labs είναι «επιστήμη» στην πραγματική ζωή.
- Θα δείτε πώς οι ευρωπαϊκές αξίες (αλληλεγγύη, ισότητα, δημοκρατία) ζωντανεύουν μέσα από τις δράσεις σας.
- Θα συνδέσετε το έργο σας με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ).
- Θα νιώσετε το «μπορώ να το κάνω!» — το πρώτο βήμα του ενεργού πολίτη.

Τι ακριβώς ΕΙΝΑΙ ένα Living Lab;

Living Lab = επίλυση πραγματικών προβλημάτων μαζί με τους ανθρώπους που τα βιώνουν.

Δεν σχεδιάζετε λύσεις από απόσταση.

Τις σχεδιάζετε εκεί όπου συμβαίνει η ζωή: στην αυλή, στην καντίνα, στον διάδρομο.

Ένας απλός κύκλος που επαναλαμβάνετε:

Ανακαλύπτω → Φτιάχνω πρωτότυπο → Δοκιμάζω πιλοτικά → Αναστοχάζομαι → Επαναλαμβάνω.

Κάθε γύρος είναι μικρός και ασφαλής. Κάθε γύρος σας διδάσκει κάτι για τον επόμενο.

Γιατί να ασχοληθείτε;

Επειδή ένα Living Lab είναι 3 πράγματα ταυτόχρονα:

- **ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΜΑΘΗΤΕΣ** — Το οδηγείτε εσείς, όχι ο εκπαιδευτικός.
- **ΠΑΙΓΝΙΩΔΕΣ** — Μαθαίνετε δοκιμάζοντας, πειραματιζόμενοι, διασκεδάζοντας.
- **ΧΑΜΗΛΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ** — Χωρίς ακριβό εξοπλισμό. Μόνο η φαντασία σας και μια ομάδα.

Γιατί απλώς να ακούτε διαλέξεις όταν θα μπορούσατε να χτίζετε λύσεις;

Co-funded by
the European Union

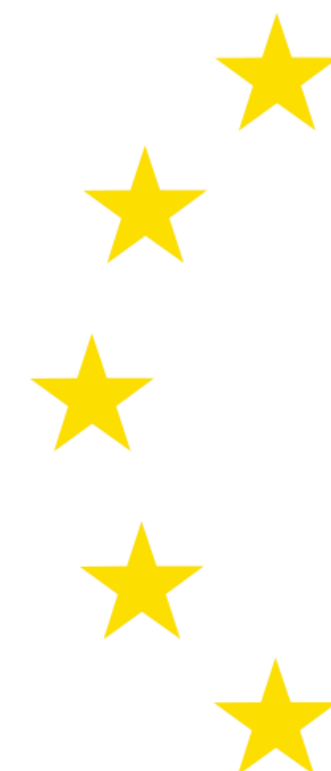
Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

Παράδειγμα: «η αυλή είναι βαρετή»

Πώς θα το έλυνε ένα Living Lab:

- ✓ Παρατηρώ — Βλέπω πότε και πώς χρησιμοποιείται η αυλή.
- ✓ Συζητώ — Ρωτώ συμμαθητές και εκπαιδευτικούς: «τι θα άλλαζες;»
- ✓ Προτείνω — Καταιγισμός ιδεών: παγκάκια, χρώμα, φυτά σε ανακυκλωμένα δοχεία...
- ✓ Πρωτοτυποποιώ — Στήνω για 1 εβδομάδα έναν προσωρινό χώρο καθιστικού με δανεικές καρέκλες.
- ✓ Δρω — Καλώ τους μαθητές να τον χρησιμοποιήσουν. Συγκεντρώνω σχόλια.
- ✓ Αναστοχάζομαι — Πόσοι τον χρησιμοποίησαν; Τους άρεσε;
- ✓ Αποφασίζω — Κρατώ ό,τι δούλεψε. Σχεδιάζω το επόμενο μικρό βήμα.
- ✓ **Επαναλαμβάνω!**

Βασική ιδέα #1: η επανάληψη ΕΙΝΑΙ η μέθοδος

Ακριβώς όπως μαθαίνεις ένα όργανο ή ένα άθλημα:
με την επανάληψη.

Σε ένα Living Lab δεν χρειάζεται να πετύχετε με την πρώτη.

Κάθε γύρος είναι μια ευκαιρία να μάθετε κάτι νέο — και να το κάνετε καλύτερα.

Η πίεση «να είσαι τέλειος από την πρώτη μέρα» = η πιο σίγουρη συνταγή για να μην ξεκινήσεις ποτέ.

Βασική ιδέα #2: δεν υπάρχει «αποτυχία»

Σε ένα Living Lab δεν λέμε «απέτυχε».

Λέμε: «νέα δεδομένα → χρειαζόμαστε δημιουργικότητα!»

Δημιουργικότητα = άλλη λέξη για την επίλυση προβλημάτων.

Όταν κάτι δεν δουλεύει, τώρα ξέρετε κάτι που δεν ξέρατε πριν.

Αυτό είναι το καύσιμο για τον επόμενο, καλύτερο γύρο.

Δεν χάνετε — μαθαίνετε!

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

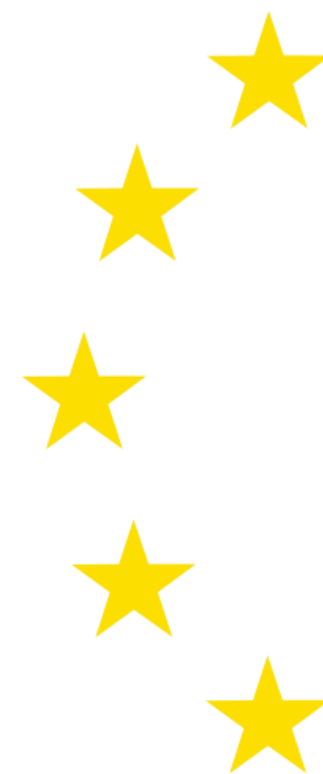

Living Lab = η επιστημονική μέθοδος

Δεν είναι παιχνίδι. Είναι ΕΠΙΣΤΗΜΗ.

Τα βήματα είναι τα ίδια με του επιστήμονα στο εργαστήριο:

- Παρατηρώ ένα φαινόμενο → διατυπώνω μια υπόθεση.
- Σχεδιάζω ένα πείραμα (μικρό!).
- Μετρώ τι συμβαίνει.
- Αναστοχάζομαι: δούλεψε; γιατί;
- Το κάνω ξανά, καλύτερα.

Η μόνη διαφορά: το «εργαστήριό» σας είναι το σχολείο!

Φάση 1 — Ανακάλυψη: τι χρειάζεται;

Πριν προτείνετε λύσεις, κατανοείτε πραγματικά το πρόβλημα.

Κάντε σύντομες συνεντεύξεις και απλά ερωτηματολόγια:

- «Πότε είναι χειρότερο το πρόβλημα;»
- «Έχετε ήδη δοκιμάσει κάτι;»
- «Πώς θα ήταν για εσάς μια πραγματική βελτίωση;»

Οι καλές ιδέες δεν έρχονται από το πουθενά.

Έρχονται από την προσεκτική ακρόαση.

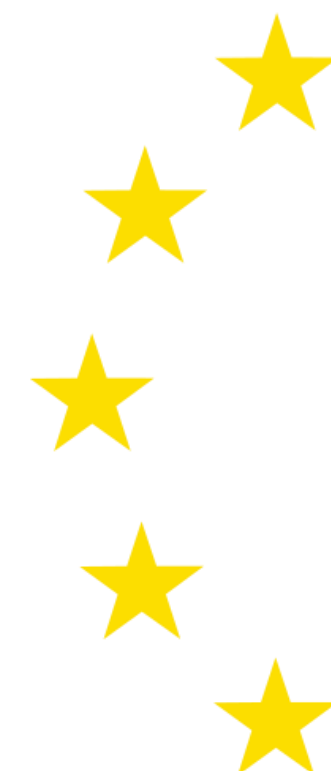

Φάση 2 — Πρωτότυπο: η πρώτη μικρή δοκιμή

Πρωτότυπο = η μικρότερη, φθηνότερη εκδοχή της ιδέας σας.

Παραδείγματα:

- Μια χάρτινη πινακίδα με νέους κανόνες για τον διάδρομο.
- Ένα χάρτινο πρόπλασμα μιας νέας ετικέτας για τον κάδο.
- Μια μικρή αλλαγή στο πρόγραμμα των διαλειμμάτων.

Χρυσός κανόνας:

αν μπορείτε να το φτιάξετε μέσα σε μία διδακτική ώρα — έχει το σωστό μέγεθος.

Ο στόχος ΔΕΝ είναι η τελειότητα. Ο στόχος είναι να μάθετε γρήγορα.

Φάση 3 — Πιλοτική εφαρμογή: η πραγματική δοκιμή

Επιλέξτε ΕΝΑ σαφές μέτρο επιτυχίας:

- Πόσοι δίσκοι φαγητού πήγαν χαμένοι;
- Πόσο θορυβώδης είναι η καντίνα στο διάλειμμα;
- Πόσοι μαθητές επισκέπτονται τη βιβλιοθήκη;

Δοκιμάστε πιλοτικά σε μικρή κλίμακα:

σε ΕΝΑ τμήμα, σε ΜΙΑ γωνιά της καντίνας, για 1–2 εβδομάδες.

Δεν δούλεψε; Δεν είναι αποτυχία — είναι χρήσιμα δεδομένα για τον επόμενο γύρο.

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

Φάση 4 — Διατήρηση: κρατώντας το έργο ζωντανό

Βιωσιμότητα = το έργο σας συνεχίζεται αφού σβήσει ο ενθουσιασμός.

Σχεδιάστε από την πρώτη μέρα:

- Ποιος κάνει τι; (π.χ. ποιος ανανεώνει τις αφίσες κάθε πρωί;)
- Πότε γίνεται; (π.χ. κάθε Παρασκευή την τελευταία ώρα;)
- Με ποιον ΣΒΑ συνδέεται;

Συνδέστε το έργο σας με έναν ΣΒΑ (π.χ. ΣΒΑ 3, 11, 12) —

εντάσσετε σε έναν μεγαλύτερο χάρτη και το έργο σας έχει καλύτερες πιθανότητες να διαρκέσει.

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

Φάση 5 — Επανάληψη: ξανά και ξανά

Επανάληψη (iteration) = «επαναλαμβάνω και βελτιώνω».

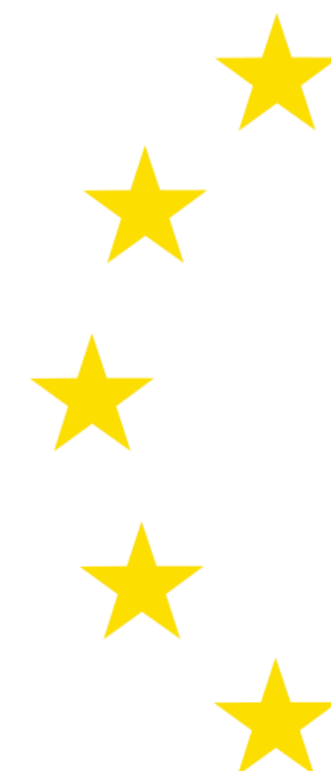
Πάντα καλύτερο από το να μαντεύεις.

Σε κάθε γύρο:

- Δοκιμάστε ξανά, με μία μικρή αλλαγή.
- Κρατήστε σημειώσεις: τι δούλεψε, τι όχι.
- Συζητήστε με την ομάδα σας τι θα κάνετε διαφορετικά.

Στην Ευρώπη, το δίκτυο ENoLL συνδέει σχολεία και κοινότητες που μοιράζονται τέτοιου είδους εμπειρίες.

Δεν είστε ποτέ μόνοι στο πείραμα.

Ηθική του Living Lab — 3 αδιαπραγμάτευτα

Ακόμη και σε μικροσκοπικά πιλοτικά έργα, αυτά τα 3 είναι αδιαπραγμάτευτα:

- **ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ** — Όλοι όσοι συμμετέχουν το έχουν αποδεχτεί.
- **ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ** — Δεν δημοσιοποιούμε δεδομένα που παραπέμπουν σε συγκεκριμένο άτομο.
- **ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ** — Σκεφτόμαστε ποιος μπορεί να μείνει έξω — και τον καλούμε μέσα.

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

Living Lab = ευρωπαϊκή ταυτότητα στην πράξη

Όταν συμμετέχετε σε ένα Living Lab, ζείτε τις ευρωπαϊκές αξίες στην πράξη:

- **ΑΝΗΚΕΙΝ** — «αυτό είναι ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ σχολείο».
- **ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ** — «βοηθάμε όποιον το χρειάζεται».
- **ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ** — «αποφασίζουμε δίκαια και κρατάμε τις υποσχέσεις μας».

Δεν χρειάζεται να κάνετε κάτι «επιπλέον» για να είστε ενεργοί Ευρωπαίοι πολίτες.

Αρκεί να συνεχίζετε να χτίζετε μικρές βελτιώσεις, με σεβασμό.

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

Ενωμένοι στην πολυμορφία — η υπερδύναμή σας

Ένα Living Lab δουλεύει καλύτερα όταν συμμετέχουν διαφορετικοί άνθρωποι.

Η πολυμορφία δεν είναι μόνο εθνικότητα ή φύλο. Είναι επίσης:

- Μαθητές από διαφορετικές τάξεις.
- Μαθητές και εκπαιδευτικοί.
- Σχολείο και γειτονιά.
- Εναλλασσόμενοι ρόλοι μέσα στην ίδια σας την ομάδα.

Ο καθένας φέρνει μια ιδέα, μια γνώση ή μια δεξιότητα που έλειπε.

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

Είδη έργων Living Lab

Στα ευρωπαϊκά σχολεία βλέπουμε 3 βασικά μοτίβα:

- **ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ** — Εξοικονόμηση ενέργειας, καλύτερη ανακύκλωση, λιγότερα απορρίμματα.

Συνδέεται με τους ΣΒΑ 7 και 12.

- **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ** — Προσβασιμότητα, καθοδήγηση από συνομηλίκους, «ήσυχα δωμάτια», ευεξία.

Συνδέεται με τους ΣΒΑ 4 και 10.

- **ΓΕΦΥΡΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ** — Καθαρισμοί γειτονιάς, ασφαλείς διαδρομές, συνεργασίες με τη βιβλιοθήκη ή τον δήμο.

Συνδέεται με τους ΣΒΑ 11 και 17.

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

Τι να κάνετε

- **ΣΥΝΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΤΕ** τους στόχους με τους ανθρώπους που εμπλέκονται.
- **ΞΕΚΙΝΗΣΤΕ ΜΙΚΡΑ** — ένα τμήμα, ένας διάδρομος, μία εβδομάδα.
- **ΜΕΤΡΗΣΤΕ ΕΝΑ** πράγμα και δείξτε το (αφίσα, πίνακας).
- **ΜΟΙΡΑΣΤΕΙΤΕ** τα αποτελέσματα και τα επόμενα βήματα.
- **ΣΧΕΔΙΑΣΤΕ** τη συντήρηση: ποιος ανεφοδιάζει, ποιος τακτοποιεί, πόσο συχνά;

Τι να αποφύγετε

- Μην παρακάμπτετε τη συναίνεση ή την ιδιωτικότητα. Πάντα να λέτε τι συλλέγετε και να ζητάτε άδεια.
- Μην σχεδιάζετε κάτι που δεν μπορείτε να συντηρήσετε. Χρειάζεται χρήματα ή ώρες ενηλίκων; Μικρύνετε το.
- Μην θεωρείτε ότι η πρώτη ιδέα είναι η καλύτερη. Δείτε τα σχόλια ως καύσιμο — όχι ως κριτική.
- Μην ξεχνάτε τη συμπερίληψη. Ποιος ωφελείται πρώτος; Ποιος μπορεί να μείνει έξω;

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

Το γλωσσάρι σας

Επανάληψη (iteration) — Επαναλαμβάνω με βελτίωση: δοκιμάζω, μαθαίνω, προσαρμόζω, δοκιμάζω ξανά.

Δείκτης — Ένα απλό μέτρο επιτυχίας (καταμέτρηση, ερωτηματολόγιο, φωτογραφία πριν/μετά).

Living Lab — Συνδημιουργία λύσεων με τους ανθρώπους που βιώνουν το πρόβλημα, σε κύκλους.

Πρωτότυπο — Μια γρήγορη, φθηνή «πρώτη εκδοχή» μιας ιδέας.

Πιλοτική εφαρμογή — Μια μικρή, σύντομη δοκιμή με ΕΝΑ μέτρο επιτυχίας.

ENoLL — Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Living Labs.

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

Γρήγορη ανακεφαλαίωση — 5 βασικές ιδέες

1. Living Lab = επιστήμη... για να κάνετε το σχολείο σας καλύτερο.
2. Κύκλος: Ανακαλύπτω → Πρωτότυπο → Πιλοτική εφαρμογή → Αναστοχασμός → Επανάληψη.
3. Ξεκινήστε μικρά. Μετρήστε ΕΝΑ πράγμα. Επαναλάβετε με βελτιώσεις.
4. 3 κανόνες ηθικής: συναίνεση • ιδιωτικότητα • συμπερίληψη.
5. Κάθε έργο = ευρωπαϊκή ταυτότητα + ένας ΣΒΑ.

Έτοιμοι να ανοίξετε το δικό σας εργαστήριο της πραγματικής ζωής;

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467

EuroCivic Lab

**Ευχαριστού
με!**

**Βρείτε
μας**

<https://www.eurociviclab.eu>

[EuroCivic Lab](#)

Co-funded by
the European Union

Το έργο EuroCivic Lab 2024-1-HU01-KA220-SCH-000251467